

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila v Mariboru
ulice hštv. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

52-23 1900
SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Štev. 1.

V Mariboru, dne 4. januarja 1900.

Tečaj XXXIV.

Vabito na naročevanje.

Ob novem letu vabimo uljudno vse dose-
danje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se
naročijo še nadalje za leto 1900 na list, ki
je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno
koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče
v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje
koristi.

Z novim letom izhaja naš list v isti obliki,
kakor dozda, a ceno mu znižamo.

Kdor more, naj pristopi med deležnike
„katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“
vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša
za celo leto 10 K, in je v tem že tudi naročnina
za „Slov. Gospodarja“. — Naročnina pa
znaša za celo leto 4 krone, in za polovico
leta 2 kroni, ter za četrt leta 1 krono.

Naročnina se pošlje najlaglje po poštinih
nakaznicah upravništvu „Slov. Gospodarja“ v
tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odbor kat. tisk. društva.

Novo leto.

Žalostno zremo slovenski Štajerci v novo
leto. Naša usoda ni v naših rokah, ampak v
rokah nemške večine naše dežele. Politično
upravo vodijo tuji uradniki v Gradcu, sod-
nijske osebe nam pošilja graško nadsodišče,
naš gospodarski razvoj je v rokah deželnega
odbora in naše šole so pod poveljstvom dež.
šolskega sveta. Pri nobenem izmed teh
uradov se ne ozirajo na naše potrebe in na
naše želje, ampak gospoda v Gradcu ravna

po lastni volji. Mi nimamo v Gradcu nobe-
nega upliva, mi smo na milost in nemilost
izročeni nemškemu Gradcu.

Dandanes hrepeni vse po svobodi, pro-
stosti. Tudi mi Slovenci nosimo v srcu to
hrepenenje. Naše srce hrepeni, da se osvo-
bodimo nemške nadvlade v Gradcu. Zato je
prva in najvišja naša politična zahteva, da
se ločimo od Gradca ter se postavimo na
lastne noge. Mi zahtevamo deželnovladni
oddelek za Spodnji Štajer, zahtevamo sloven-
sko nadsodišče v Ljubljani, zahtevamo pose-
bni gospodarski in šolski svet za južni del
štajerske dežele. To zahtevo smo že lani
oznanjevali, v novem letu bo postala še glas-
nejša, ker imamo vedno večjo nevoljo in
vedno večje nezaupanje proti Gradcu.

Toda dokler se nam ta želja ne izpolni,
nočemo držati doma križem svojih rok. V
duševnem oziru bomo delali na to, da ostane
naše ljudstvo verno in nravno, kajti le s
temi lastnostmi bo ostalo ljudstvo tudi do-
vzetno za višje vzore in za vse boje. V gospodar-
skem oziru pa bomo skrbeli, da se blago-
stanje našega ljudstva zopet povzdigne in
utrdi.

Naše razumništvo je poklicano, da iz-
vaja ta program spodnještajerskih Slovencev.
Sredstva naj bodo pisana in govorjena beseda,
torej časniki, knjige in shodi. Vse bolj kakor
doslej bo moralo začeti naše razumništvo
delati med ljudstvom. Mlačnost starega leta
sé v novem letu ne sme več pokazati. Zato
pa je naš klic: Širite med ljudstvom v na-
šem smislu pisane časnike in knjige ter ga
neumorno poučujte po različnih shodih!

Razumništvo bo potem imelo v par
letih visoko izobražen, svojih potrebnih prac-
vic se zavedajoč narod za seboj, in tak narod
nam morejo naši protivniki ugonobiti le s
silo, nikakor pa ne izneveriti s sladkimi be-
sedami in z zvijačo.

Žalostni gremo slovenski Štajerci v novo
leto. Ne vemo, ali gremo zmagi ali poginu
nasproti. Upajmo, da se bližamo zmagi. Toda
četudi bi morali poginiti, ako bomo delali na
ravnokar označeni način, imeli bomo vsaj
to prijetno zavest, da smo storili svojo dolž-
nost ter umrli na bojišču kot hrabri junaki.
Zberimo se torej tesno v bojne vrste ter
se bojujmo za pravice našega naroda, bodisi
v bodočnosti zmaga bodisi pogin!

Državnim poslancem zastran šolskih nadzornikov.

V zadnji številki smo objavili nove okrajne
šolske nadzornike za naš Slov. Štajar. Kaj
ugodnega nismo pričakovali, ker poznamo
Linharta, ki mu je več za nemško politiko,
nego za šole blaginjo; z edinim profesorjem
gosp. dr. Bezjakom so naši le prodrli vkljub
najhujemu pritisku nasprotnikov. Dasi nam
bode drugih mržnja do slovenske stvari zelo
v kvar, pustimo je; vajeni smo že, v šolstvu
od vlade dobivati take ljudi od ministra gori
dol do krajnega šolskega ogledo.

Ali o imenovanju judenburskega nad-
učitelja g. Alojzija de la Motte nadzornikom
za vildonski, lipniški, arveški, cmureški in

Listek.

Bistra glava vse izume.

Česki spisal dr. J. Štolba.

(Konec.)

In proč je bilo s prigovarjanjem. Mati se
je spomnila svojih mladih let, oči so se jej
tudi zalile — obrnila se je v kraj, da bi jo
hčer ne videla, ali ta jo je zgrabila naglo
okolu vratu in dejala: »O, vidite, mamica,
da se ne čudite, da ga imam rada?« —
Mati je poljubila Miliko vroče, ni rekla nič,
odšla je iz sobe; ali Milika je vedela, da jej
daje v duhu prav.

In Franek? — Nad vse je ljubil svojo
mater! Kedar je pa sedel zamišljen, ne vedoč,
kakó bi obe rodovini in vso vas zopet pomi-
ril, sedla je mati k njemu in ga tolažila
mehko: »Ne muči se fant«, pravila je, »saj
to Bog vse premeni. Milika ne privoli, in če
ona stanovitna ostane, bode; če pa ne vztraja,
nimaš nobene zgube obžalovati.«

In Franek je povzdignil oči, pogledal v
odkritosrčni obraz materin. V prsih je čutil
hkrati tako zaupanje v samega sebe in v
bodočnost, v glavi pa, kakor bi se bilo naglo
zdanilo — skočil je po konci, popadel mater
okolu vratu in zaklical: »Mamica — že imam!»

Odšel je hitro v svojo sobico in se lotil go-
reče nekega dela.

Rehak je imel doma zdaj žalostno živ-
ljenje. Milika ves dan ni govorila. Rehakovej
tudi za smeh ni bilo, in v celej hiši je bilo
tako pusto in neprijetno, da ni mogel zdržati
doma. Mudil se je sedaj mnogo v »gornje-
krémi, kjer so se sosedje posvetovali, kako
bi dosegli to, da bi sv. Florijan gledal k njim.
Zaman. Po noči ga obrniti, bi bilo zelo težko;
brez odra to ne gre, in potem niso imeli —
Franeka. In ko bi jim nehoté prišel na mi-
sel Franek, pričeli so ga takoj psovati in ob-
rekovati. Vsak je vedel hkrati kaj slabega
o ubogem fantu, vsak je videl na njem tisoč
grdih lastnosti, in ko ni zadostila sedajnost,
posegli so z gibčno roko v minolost, in Franek
je stal hkrati pred očmi Rehakovimi kakor
piškav oreh v vsej malopridnosti. Ni se torej
čuditi, da je ta poln srditosti tekel domov
in se vse toplo Miliki donesel. Ali Milika je
poznala Franeka kaj dobro; rekla je očetu
v oči, da veruje Franeku, in ne tujim ljudem,
in da navzlic temu obrekovanju nobenega
drugega neče kakor njega.

In Rehak? Jezil se je sicer iznovič, a
tu mu v čast moram reči, da sam ni verjel
temu, kar je pravil. Saj je to govoril navlašč
prav črno, da bi nekako sam sebe upokojil;
toda globoko v srcu je odmevalo kakor oči-

tanje, da bi mogel zaradi take malosti uničiti
srečo svojemu otroku in mir svojega doma
in vse vasi.

Tega nihče ni vedel, da je Rehak gosto-
krat po noči, kadar ni mogel spati, težko
vzdihoval premišljujoč, kako bi se mogla ta
reč poravnati, ne da bi trpel njegov ponos.
Res, bil bi dal mnogo za to.

Prepir in svaja sta dosegla ravno naj-
višjo stopnjo, ko je Franek postavil neki dan
okolu stebra štiri sohe in zaprl ga od vseh
strani s starim platnom. Od vseh strani so
kukale zvedave glave, in le vaška mladež v
svoji radovednosti imela je pravico približati
se odru. Ali ondi je stal Nanek, pastir Franekov,
s svežo šibo, in ker so kmetski dečki vedeli,
da se ni šaliti z Nanekom in šibo, ostali so
rajsi v dostojni daljavi.

Franek je med tem zlezal noter, ko je
bil potegnul lestvo za seboj, in je delal nek-
oliko ur.

»Aha, predelava glavo«, odzivalo se je
po vasi, in s temi besedami je rastla jeza
Rehaku in radost staremu Sekaču.

Končno bil je gotov; ko je izlezal in
lestvo ven dal, naročil je Naneku ostro, da
naj nikogar h kipu ne pusti; potem je odšel
domov, se oblekel praznično in hodil po hišah
in kočah, da bi se vsi sosedje po obedu sešli
na vaškem trgu, ker je pripel že sv. Florijanu

